



Aprè Yon Dyagnostik Kansè nan Fwa



Kansè nan fwa se yon tip kansè ki kòmanse nan fwa. Fwa a se yon gwo ògàn ki sitiye anba zo kòt dwat ou ki ede kò a dijere manje. Li debarase tou de pwodwi dechè ak ede nan kowagilasyon san. Ou pa ka viv san yon fwa. Si yo te di w gen kansè nan fwa, ou te pwobableman deja fè analiz san, eskanè ak yon byopsi (yon tèks ki pran kèk tisi pou verifye prezans kansè). Gen lòt tèks ki te ka fèt sou selil kansè yo pou verifye kèk pwoteyin ak chanjman jèn ke yo rele byomakè. Ou te ka fè lòt pwosedi tou pou w konnen si kansè a te pwopaje. Tès sa yo ede doktè w konnen ki tip kansè nan fwa ou genyen, ki stad li ye, ak ki tretman ki ta ka ede.

Tretman pou kansè nan fwa

Tretman w lan pral depan de tip ak stad kansè nan fwa w lan. Opsyon tretman w yo pral depan tou de rezilta tèks sou selil kansè yo, sante w, ak preferans pèsonèl ou yo.

Chiriji pa ka posib tou depan de kote timè a ye. Chiriji ka fèt pou retire timè a e pafwa yon pati nan fwa a tou pre timè a. Sa rele epatektomi pasyèl. Pafwa, retire tout fwa a epi fè yon transplantasyon fwa se pi bon opsyon. Pale ak doktè w sou tip chiriji ou ka bezwen epi ak sa w ka atann.

Lòt tretman pou kansè nan fwa ka gen ladan ablasyon timè, radyasyon, chimyoterapi, terapi sible, ak iminoterapi. Souvan, plis pase yon tip tretman nesèsè. Plizyè tretman ka itilize pou ede anpeche oswa soulaje sentòm timè nan fwa. Pafwa, yo bay yo ansanm ak lòt tretman. Doktè w pral ede w deside ki tretman ki pi bon pou ou.

Asire w ke w mande:

- Ki tip kansè nan fwa mwen genyen?
- Ki stad kansè nan fwa mwen an ye, e kisa sa vle di? Èske m ap bezwen plis tèks?
- Ki tretman ou panse ki pi bon pou mwen?
- Ki objektif tretman an?
- Èske tretman an ap enkli chiriji? Èske yo ka retire tout timè a?
- Èske m ap bezwen yo retire yon pati oswa tout fwa mwen? Si mwen bezwen yon transplantasyon, ki sa ki pwochen etap la?
- Èske m ap bezwen lòt tip tretman tou?

A kisa pou m atann mwen anvan ak pandan tretman an

Ekip swen kansè w la pral eksplike w plan tretman w lan. Ekip sa a ka gen ladan diferan doktè, enfimyè, ak lòt pwofesyonèl swen sante, tou depan de tip tretman ou bezwen an. Pa egzanp, si ou bezwen chiriji, efè segondè w ka genyen depan de ki kantite nan fwa w ki retire. Si w bezwen lòt tip tretman, ekip swen kansè w la pral eksplike w kijan yo bay li, ede w prepare pou li, swiv kijan w ye, epi ede w ak nenpòt efè segondè. Ou ka gen pou fè tèks tou nan kèk moman pou verifye efikasite tretman w lan.

Se pa tout moun k ap fè tretman pou kansè nan fwa ki pral gen menm efè segondè yo. Pa egzanp, yon moun ka fè yon chiriji pou l retire yon pati nan fwa a avèk timè a oswa pou l fè yon transplantasyon fwa. Efè segondè chiriji sa yo diferan de efè segondè radyasyon, chimyoterapi, oswa terapi sible. Epi moun kap resevwa menm tretman an ka gen efè segondè diferan.

Asire w ke w mande:

- Ki efè segondè mwen ka genyen, e ki sa mwen ka fè pou m evite yo?
- Kijan n ap fè konnen si tretman mache?
- Konbyen fwa m pral resevwa tretman? Konbyen tan li pral dire?
- Ki kote m prale pou m jwenn tretman? Èske m ap ka kondwi pou kont mwen?
- Èske m ap kapab kontinye fè aktivite m konn fè yo, tankou travay ak egzèsis?
- Èske mwen bezwen chanje sa mwen manje pandan tretman an?
- Si mwen bezwen yon transplantasyon fwa, kisa k ap pase apre mwen ale lakay mwen? Èske gen medikaman espesyal m ap bezwen pran?
- Èske gen nenpòt esè klinik ki ta ka bon pou mwen?

A kisa pou m atann mwen apre tretman an

Apre tretman, mande doktè kansè w yon rezime tretman ak yon plan swivi. Yo rele sa yon plan swen sivi. Doktè kansè w pral travay avèk medsen fanmi w oswa medsen tretan w pou ede jere efè segondè tretman an epi kontwole sante jeneral ou. Ou pral gen pou fè tès regilye pou verifye kijan fwa w ap fonsksyone, si kansè w lan retounen, oswa si yon nouvo kansè te kòmanse nan yon lòt pati nan kò w.

Ou ka fè fas ak chanjman nan kò w apre tretman. Chiriji ak lòt tretman ka chanje fason fwa w travay. Sa ka afekte kò w nan diferan fason. Ou ka gen kèk pwoblèm dijestif. Si ou gen yon transplantasyon fwa, medikaman espesyal souvan nesèsè pou ede anpeche enfeksyon. Ou ka bezwen medikaman tou pou ede kò w pa rejte nouvo fwa a. Asire w ke w mande doktè w a kisa pou atann ou epi fè yo konnen si w gen nenpòt pwoblèm.

Moun ki te gen kansè nan fwa yo a risk pou yo genyen li ankò oswa fè lòt tip kansè. Menm lè ou santi w byen apre ou fin fè tretman, li enpòtan pou mande ekip swen kansè w la yon kalandriye regilye pou fè tès swivi pou verifye si kansè fwa w lan retounen.

Pou kèk moun, kansè a ka pa disparèt konplètman. Yo ka kontinye resevwa tretman, epi tès yo pral toujou nesèsè pou verifye efikasite li.

Asire w ke w mande:

- Ki kote mwen ka jwenn yon kopi rezime tretman mwen an ak yon plan swivi?
- Konbyen fwa map gen pou m wè ekip swen kansè mwen an?
- Kilè ak kijan mwen ta dwe kontakte yo?
- Èske m ap bezwen fè tès pou m wè si kansè m nan retounen, oswa pou m verifye si gen pwoblèm nan tretman m ap pran an?
- Èske m ap bezwen fè tès pou m wè kijan fwa m ap travay?
- Èske m ap bezwen fè tès depistaj, tankou yon mamogram oswa kolonoskopi, pou dekouvri lòt kansè byen bonè?
- Èske gen efè segondè ki rive an reta oswa alontèm ke m ta dwe siveye?
- Ki kote mwen ka jwenn dosye medikal mwen an apre tretman?

Rete an sante

Asire w ke ou di doktè w oswa ekip swen kansè a si nenpòt efè segondè tretman pa ale oswa si ou gen nenpòt nouvo sentòm.

Gen bagay ou ka fè pou w rete an sante pandan ak apre tretman an. Pa fimen epi pa bwè alkòl ka ede diminye risk pou kansè a pa grandi oswa retounen. Si ou gen epatit B oswa epatit C, jwenn tretman pou enfeksyon an ka ede diminye nenpòt lòt domaj nan fwa w. Lè w genyen epi kenbe yon gwozè nòmal, manje byen, rete aktif, epi lè w evite bwè alkòl, sa ka ede w rete an sante epi redwi risk pou w fè lòt kansè. Si ou te fè yon transplantasyon fwa, ou ka bezwen pran kèk medikaman ki ede kò w adapte li epi ede anpeche enfeksyon. Yo ka nesèsè pou yon ti tan oswa pou yon tan long.

Jere emosyon w yo

Lè w gen kansè nan fwa sa ka fè w santi w pè, tris oswa strese. Li nòmal pou w santi emosyon sa yo, e gen fason pou ede w fè fas ak yo.

- Pa eseye jere emosyon w yo pou kont ou. Pale de yo, kèlkeswa sa yo ye.
- Li NÒMAL pou santi w tris oswa deprime detanzantan, men fè ekip swen kansè w la konnen si w santi emosyon sa yo pandan plis pase kèk jou.
- Si doktè w di w sa NÒMAL, kontinye fè bagay ou renmen fè tankou pase tan deyò, ale nan sinema oswa evènman espòtif, oswa ale nan dine.
- Jwenn èd nan aktivite tankou fè manje ak netwaye.

Ou ka kontakte zanmi, fanmi, oswa lidè relijiye oswa gwoup. Konsèy kapab ede tou. Gen kèk moun ki twouve sa itil pou pale ak lòt moun ki te pase pa menm eprèv yo. Yon gwoup sipò ka ofri sa. Di ekip swen kansè w lan kijan ou santi w. Yo ka ede w jwenn bon sipò.



Pou plis enfòmasyon ak sipò, vizite sit Entènèt Sosyete Kansè Ameriken (American Cancer Society) nan cancer.org/haitiancreole oswa rele nou nan **1-800-227-2345**. Nou la lè w bezwen nou.